

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

ПРИЈЕДЛОГ

**ЗАКОН
О ЗВАЊИМА КОЈА СЕ СТИЧУ ЗАВРШЕТКОМ
ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА**

Бања Лука, март 2014. године

**ЗАКОН
О ЗВАЊИМА КОЈА СЕ СТИЧУ ЗАВРШЕТКОМ
ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА**

Члан 1.

Овим законом уређују се звања која се стичу завршетком студија на лиценцираним студијским програмима који се изводе на лиценцираним високошколским установама у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 2.

Грамматички изрази употријебљени у овом закону за означавање женског и мушког рода подразумијевају оба пола.

Члан 3.

(1) Звање се стиче завршетком првог, другог и трећег циклуса студија, у складу са прописима о високом образовању, и може бити струковно, академско и научно.

(2) Струковна звања стичу се завршетком првог циклуса струковних студија.

(3) Академска звања стичу се завршетком првог и другог циклуса академских студија.

(4) Научна звања стичу се завршетком трећег циклуса академских студија.

Члан 4.

Струковна, академска и научна звања из члана 3. овог закона додјељују се у свим областима високог образовања.

Члан 5.

(1) Лице које заврши струковни студиј првог циклуса у трајању од три године, који се вреднује са 180 бодова по Европском систему преноса бодова (у даљем тексту: ECTS), стиче звање „струковни“ из одговарајуће области са назнаком броја бодова, тј. 180 ECTS бодова.

(2) Лице које заврши струковни студиј првог циклуса у трајању од четири године, који се вреднује са 240 ECTS бодова, стиче звање „струковни специјалиста“ из одговарајуће области са назнаком броја бодова, тј. 240 ECTS бодова.

(3) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за носиоца струковног звања из става 1. овог члана користи се назив „Bachelor of Applied“, уз назнаку струке у одговарајућој области образовања и 180 ECTS бодова.

(4) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за носиоца струковног звања из става 2. овог члана користи се назив „Bachelor of Applied“, уз назнаку струке у одговарајућој области образовања и 240 ECTS бодова.

Члан 6.

(1) Лице које заврши академски студиј првог циклуса у трајању од три године, који се вреднује са 180 ECTS бодова, стиче академско звање из одговарајуће области са знаком броја бодова, тј. 180 ECTS бодова.

(2) Лице које заврши академски студиј првог циклуса у трајању од четири године, који се вреднује са 240 ECTS бодова, стиче академско звање „дипломирани“ из одговарајуће области уз навођење броја бодова, тј. 240 ECTS бодова.

(3) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за носиоца звања из става 1. овог члана користи се назив „Bachelor“, уз назнаку струке у одговарајућој области образовања и броја бодова, тј. 180 ECTS бодова.

(4) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за носиоца звања из става 3. овог члана користи се назив „Bachelor“, уз назнаку струке у одговарајућој области образовања и броја бодова, тј. 240 ECTS бодова.

(5) Утврђивање звања која се стичу на интердисциплинарним, мултидисциплинарним и трансдисциплинарним студијским програмима врши се комбиновањем цјелина или дијелова двије најважније образовне области студијског програма, а најважније образовне области и њихов редослијед утврђује се на основу релативне величине наставног градива и броја ECTS бодова који се додјељују за одговарајућу образовну област садржаних у интердисциплинарним студијским програмима.

Члан 7.

(1) Лице које заврши академски студиј другог циклуса у трајању од годину дана, односно двије године, који се вреднује са 60 ECTS бодова, односно 120 ECTS бодова, и то тако да збир бодова првог и другог циклуса студија износи укупно 300 ECTS бодова, стиче звање „мастер“, уз назнаку струке у одговарајућој области образовања.

(2) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за носиоца звања из става 1. овог члана користи се назив „Master“ у одговарајућој области образовања.

Члан 8.

Лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса у трајању од пет година, који се вреднује са 300 ECTS бодова, стиче академско звање у складу са одредбама члана 7. овог закона.

Члан 9.

(1) Лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса ветеринарске медицине у трајању од пет година, који се вреднује са 300 ECTS бодова, стиче академско звање „доктор ветеринарске медицине“.

(2) Скраћени назив звања из става 1. овог члана наводи се послије личног имена и презимена и гласи: „др вет.“.

(3) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за звање из става 1. овог члана користи се назив „Doctor of Veterinary Medicine“.

Члан 10.

(1) Лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса медицине или стоматологије у трајању од шест година, које се вреднује са 360 ECTS бодова, стиче академска звања:

- а) „доктор медицине“ или
- б) „доктор стоматологије“.

(2) Скраћени називи звања из става 1. овог члана наводе се послије личног имена и презимена и гласе:

- а) „др мед.“ уз назнаку струке (за звање доктор медицине),
- б) „др стом.“ уз назнаку струке (за звање доктор стоматологије).

(3) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за звања из става 1. овог члана користе се називи:

- а) „Doctor of Medicine“,
- б) „Doctor of Dentistry“.

Члан 11.

(1) Лице које заврши академски студиј трећег циклуса у трајању од три године, који се вреднује са 180 ECTS бодова, и то тако да збир бодова са сва три циклуса износи најмање 480 ECTS бодова, стиче звања:

- а) „доктор наука“ са назнаком уже области или
- б) „доктор умјетности“ са назнаком уже области.

(2) У дипломи и додатку дипломи на енглеском језику за носиоца звања из става 1. овог члана користе се називи:

- а) „Doctor of Science“ (за звање доктор наука) или
- б) „Doctor of Arts“ (за звање доктор умјетности).

Члан 12.

На студијским програмима на којима, поред звања које се стиче у одређеној области образовања, постоји и уже усмјерење, у дипломи се, након навођења звања, области образовања и броја стечених ECTS бодова, наводи и назив ужег усмјерења.

Члан 13.

(1) Високошколска установа је обавезна да учини јавно доступном ажурирану листу струковних, академских и научних звања која се стичу на тој установи.

(2) Листа из става 1. овог члана садржи и звања која су се стицала на високошколској установи до ступања на снагу овог закона.

(3) Министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар) утврђује Листу струковних, академских и научних звања (у даљем тексту: Листа звања), у складу са издатим дозволама за извођење студијских програма.

(4) Листу звања из става 3. овог члана чине сва струковна, академска и научна звања која се стичу на лиценцираним студијским програмима, на лиценцираним високошколским установама у Републици.

(5) Измјене и допуне листе звања из става 3. овог члана врше се једном годишње.

(6) Министар доноси Правилник о Листи струковних, академских и научних звања.

Члан 14.

Високошколске установе су обавезне да приликом објаве конкурса за упис студената наведу звање које се стиче завршетком одређеног студијског програма.

Члан 15.

(1) Лица која су завршила студиј према раније важећим законским прописима из области високог образовања могу тражити од високошколске установе у којој су стекли звање да им, на начин утврђен статутом високошколске установе, изда јавну исправу о еквиваленцији раније стеченог звања са новим звањем, у складу са овим законом.

(2) Еквиваленцију из става 1. овог члана врши високошколска установа на којој је звање стечено, упоређивањем наставног плана и програма са студијским програмом, а на основу сљедећих критеријума:

- а) броја и структуре наставних предмета,
- б) дужине трајања студија и
- в) укупног броја часова наставе (укупно оптерећење студента) на нивоу наставног плана и програма.

(3) На основу критеријума из става 2. овог члана, високошколска установа утврђује укупно оптерећење студента изражено у ECTS бодовима.

(4) Ако је високошколска установа на којој је стечено звање престала са радом, Министарство просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство) ће одредити високошколску установу која ће поступити у складу са ставом 1. овог члана.

Члан 16.

Лица којима је правоснажним рјешењем надлежног органа у Републици, Босни и Херцеговини или на основу међународног споразума призната страна високошколска диплома, ради запошљавања и у друге професионалне сврхе, у правном промету у Републици могу користити назив звања на службеном језику државе која ју је издала, уз навођење назива звања и сједишта високошколске установе на којој је стечено инострано звање.

Члан 17.

(1) Лица која су, у складу са раније важећим прописима, завршетком постдипломског, магистарског студија у трајању од најмање двије године, односно четири семестра, на којем је предвиђена израда и одбрана магистарске тезе, стекла или ће стећи научни степен магистар наука, могу користити стечени степен у складу са прописима према којима су стекла тај научни степен и немају еквивалент у звањима која су у складу са Болоњском декларацијом.

(2) Скраћени назив научног степена из става 1. овог члана наводи се испред личног имена и презимена и гласи: „мр“.

(3) Лица која су, у складу са раније важећим прописима, израдом и одбраном докторске дисертације, стекла или ће стећи научни степен доктор наука, могу користити стечени степен у складу са прописима према којима су стекла тај научни степен и немају еквивалент у звањима која су у складу са Болоњском декларацијом.

(4) Скраћени назив научног степена из става 3. овог члана наводи се испред личног имена и презимена и гласи: „др“.

Члан 18.

Лица која су завршила други циклус студија који се вреднује са 60 ECTS, односно 120 ECTS бодова и стекла звање магистра, у складу са Уредбом о кориштењу академских титула, стицању стручних и научних звања („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/09 и 102/10), у правима и обавезама су једнаки са лицима из члана 7. овог закона.

Члан 19.

(1) Лица која су завршетком специјалистичких студија у трајању од најмање два семестра на којима је предвиђена израда и одбрана завршног, специјалистичког рада, у складу са раније важећим прописима, стекла или ће стећи стручни степен „специјалисте“, могу користити стечено звање у складу са прописима према којима су стекла то звање.

(2) Скраћени назив стручног степена из става 1. овог члана наводи се послјије личног имена и презимена и гласи: „спец.“.

Члан 20.

Лица која су завршила студиј за стицање вишег образовања у трајању од најмање четири семестра, могу користити стечено звање у складу са раније важећим законским прописима који су регулисали област вишег образовања.

Члан 21.

Високошколске установе дужне су формалноправно ускладити статут и излазне профиле са овим законом.

Члан 22.

Управни надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Члан 23.

(1) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске, путем Републичке просвјетне инспекције.

(2) У вршењу инспекцијског надзора, просвјетни инспектор је овлашћен и дужан да:

- а) наложи високошколској установи да поништи јавне исправе којима се додјељују звања супротна одредбама овог закона,
- б) поднесе захтјев за покретање прекршајног поступка и
- в) предузме друге радње и мјере за које је законом и другим прописима овлашћен.

Члан 24.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа ако не усклади статут, друге опште акте и излазне профиле са одредбама овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи, новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 25.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа ако додијели звања супротно одредбама овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи, новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

Члан 26.

Министар ће, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, донијети правилник из члана 13. став 6. овог закона.

Члан 27.

Високошколске установе су дужне доставити статут на сагласност Министарству у року од године дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 28.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ЗВАЊИМА КОЈА СЕ СТИЧУ
ЗАВРШЕТКОМ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања садржан је у Амандману XXXII т. 6. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република Српска уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, образовање, културу и заштиту културних добара, физичку културу, као и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22/03-021-222/14 од 14. марта 2014. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII т. 6. и 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, те образовању.

Републички секретаријат за законодавство је актом број: 22/03-021-729/13 од 26. септембра 2013. године дао позитивно мишљење на Нацрт овог закона.

Наиме, овај закон представља новину у правном систему Републике Српске у смислу уређивања ове материје посебним законом. Приједлогом закона уређује се стицање и кориштење струковних, академских и научних звања која се стичу завршетком високог образовања, затим еквиваленција раније стечених звања, кориштење страних звања и звања стечених према раније важећим прописима за који не постоји еквивалент према овом закону.

Народна скупштина Републике Српске је на 31. редовној сједници, одржаној 30. и 31. октобра 2013. године, разматрала и прихватила Нацрт овог закона и том приликом су народни посланици дали одређене примједбе и сугестије, а Министарство просвјете и културе је неке од њих прихватило и уградило у текст Приједлога закона.

Разлика између Приједлога и Нацрта закона садржана је у називу звања за лица која су завршила први циклус студија и то тако да:

- лице које заврши струковни студији првог циклуса у трајању од три године, који се вреднује са 180 ECTS бодова, стиче звање „струковни“ из одговарајуће области са знаком броја бодова, а не звање „струковни бечелор“,
- лице које заврши струковни студији првог циклуса у трајању од четири године, који се вреднује са 240 ECTS бодова, стиче звање „струковни специјалиста“ из одговарајуће области са знаком броја бодова, а не звање „струковни бечелор“,
- лице које заврши академски студији првог циклуса у трајању од три године, који се вреднује са 180 ECTS бодова, стиче академско звање из одговарајуће области са знаком броја бодова, а не звање „академски бечелор“,
- лице које заврши академски студији првог циклуса у трајању од четири године, који се вреднује са 240 ECTS бодова, стиче академско звање „дипломирани“ из одговарајуће области уз навођење броја бодова.

У члану 7. Приједлога, у односу на Нацрт закона, брисане су скраћенице за звање мастер, које се стиче завршетком другог циклуса студија.

Поред тога, разлика Приједлога у односу на Нацрт закона садржана је и у члану 10. Приједлога, према којем лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса ветеринарске медицине у трајању од пет година (300 ECTS бодова) стиче академско звање „доктор ветеринарске медицине“, док је према Нацрту закона стицало академско звање „мастер ветеринарске медицине“.

Чланом 13. Приједлога предвиђено је да министар просвјете и културе доноси Правилник о Листи струковних, академских и научних звања, док је према Нацрту закона било предвиђено да министар ову листу утврђује рјешењем.

Такође, разлика је и у члану 15. Приједлога, којим се прописује начин еквиваленције раније стечених звања са новим звањима, према сљедећим критеријумима:

- број и структура наставних предмета,
- трајање студија,
- укупан број часова наставе на нивоу наставног плана и програма,

а Нацртом закона ова еквиваленција је била предвиђена према стеченом научном звању, академској титули или завршеним струковним студијем.

Републички секретаријат за законодавство је обрађивачу упутио одређене сугестије и приједлоге које су се односиле на усклађивање законских рјешења са правним системом Републике Српске, као и са Правилима нормативно-правне технике за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/06 и 20/06).

Примједбе и сугестије Секретаријата обрађивач је прихватио и уградио у текст Приједлога закона.

Будући да је обрађивач прихватио примједбе и сугестије и уградио их у текст Приједлога закона, те да је Приједлог усклађен са Уставом и правним системом Републике Српске, као и са Правилима нормативно-правне технике за израду закона и других прописа Републике Српске, Републички секретаријат за законодавство је мишљења да се Приједлог закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања може упутити на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу у Мишљењу о усклађености Приједлога закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања са правном тековином Европске уније и правним актима Савјета Европе, донесеним под бројем: 17.03-020-340-1/14 од 18. марта 2014. године, констатовало је да, након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Приједлога закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања, постоје извори права Европске уније који су релевантни за предмет уређивања овог приједлога, због чега у Изјави о усклађености, у одговарајућем дијелу, стоји оцјена „дјелимично усклађено“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Рјешавање питања звања која се стичу завршетком високог образовања изузетно је важно за академску заједницу у Републици Српској (студенте, наставнике и сараднике), тржиште рада, креирање образовне политике и политике рада и запошљавања, те за мобилност студената из Републике Српске и њихову могућност наставка образовања и професионалног усавршавања ван Босне и Херцеговине. У Републици Српској је 2006. године успостављен нови систем високог образовања који је заснован на принципима тзв. Болоњске декларације (Заједничке декларације европских министара образовања

донесене у Болоњи, Италија, 1999. године), коју је Босна и Херцеговина ратификовала 2003. године. Нови систем високог образовања успоставио је и нова звања која су била уређена Уредбом о кориштењу академских титула, стицању стручних и научних звања („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/09 и 102/10). Међутим, временом је, примјеном ове уредбе, установљено да треба да се допуни, те да поједина прописана звања изазивају недоумице код шире јавности усљед сличности са звањима која су додјељивана према раније важећим прописима, те је најоптималније рјешење да се сва ова питања ријеше доношењем новог закона. Такође, чланом 146. став 2) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10, 104/11, 84/12 и 108/13) прописано је да ће се додјељивање звања, до доношења Закона о звањима, вршити у складу са овом уредбом најдуже у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона, а то је август 2012. године. Дакле, тренутно не постоји пропис којим се уређује питање стицања звања на високошколским установама, те је доношење овог закона од примарног значаја за високо образовање у Републици Српској.

V РАЗЛИКЕ ПРИЈЕДЛОГА У ОДНОСУ НА НАЦРТ ЗАКОНА

Народна скупштина Републике Српске је на 31. редовној сједници, одржаној 30. и 31. октобра 2013. године, размотрила и прихватила Нацрт закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања. Народни посланици су подржали предложени текст Нацрта закона и кроз дискусију дали примједбе на одређене чланове предложеног Нацрта закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања. Министарство просвјете и културе, приликом припреме приједлога, неке примједбе је усвојило и уградило у Приједлог закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања.

Чланом 5. Приједлога закона прописана су звања које стиче лице који заврши струковни студиј првог циклуса у трајању од три или четири године и који се вреднује са 180 ECTS, односно са 240 ECTS бодова, те су брисани назив звања „струковни бечелор“ и еквивалент, како је било предвиђено Нацртом закона, а на иницијативу академске заједнице.

Члан 6. Приједлога закона прописује звања која се стичу завршетком академског студија првог циклуса у трајању од три, односно четири године, и вреднује се са 180 ECTS, односно са 240 ECTS бодова, на начин различит у односу на Нацрт закона на иницијативу академске заједнице. Ова лица стичу академско звање из одговарајуће области са назнаком броја бодова, односно академско звање „дипломирани“ из одговарајуће области уз навођење броја бодова.

У члану 7. Приједлога, у односу на Нацрт закона, брисане су скраћенице за звање мастер, које се стиче завршетком другог циклуса студија.

Члан 10. умјесто академског звања „мастер ветеринарске медицине“, које стиче лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса ветерине у трајању од пет година, који се вреднује са 300 ECTS бодова, извршена је измјена стеченог звања, те сада ово лице стиче академско звање „доктор ветеринарске медицине“. Звање доктор ветеринарске медицине усклађено је са звањем које се на овом студију стиче на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду. С обзиром на то да у Републици Српској не постоји студиј ветерине, највећи број грађана Републике Српске студира управо на наведеном факултету у Београду, а дипломе које стичу не подлијежу признавању, већ су у правном промету Републике Српске и Републике Србије равноправне са дипломама издатим у Републици Српској.

Члан 13. На приједлог народних посланика, измијењен је овај члан, те је прописано да министар просвјете и културе, умјесто рјешењем, како је било прописано у Нацрту закона, Листу струковних, академских и научних звања утврђује правилником. Листу

чине сва академска, струковна и научна звања која се стичу на лиценцираним студијским програмима, на лиценцираним високошколским установама у Републици Српској. Остали ставови су усаглашени са овом измјеном.

Члан 15. С обзиром на чињеницу да у Републици Српској још увијек није донесен Квалификациони оквир који уређује исходе учења, тј. знања, вјештине и компетенције које стичу студенти на појединим нивоима и врстама високог образовања, то се област еквиваленције раније стечених звања са новим звањима не може уредити свеобухватно и детаљно. Иако постоји притисак и очекивање јавности да се ово питање ријеши овим законом, за њега не постоје ни материјалноправне претпоставке (које ће бити успостављене поменутиим Квалификационим оквиром), нити правни основ (члан 9. Закона о високом образовању), којим је прецизно наведено да ће нови закон о звањима регулисати искључиво звања која се стичу у тзв. новом, болоњском систему образовања, тј. на три циклуса образовања).

Међутим, будући да на тржишту рада и у академској заједници долази до различитог и погрешног тумачења између старих и нових звања и права која из њих произлазе, то се овим чланом еквиваленција и даље оставља као могућност коју могу користити високошколске установе. Тако је овај члан измијењен на сљедећи начин: еквиваленцију раније стечених звања са новим звањима врши високошколска установа, упоређивањем наставног плана и програма са студијским програмом, уз поштовање сљедећих критеријума:

а) број и структура наставних предмета,

б) дужина трајања студија и

в) укупан број часова наставе (укупно оптерећење студента) на нивоу наставног плана и програма. Такође, прописано је да на основу ових критеријума високошколска установа утврђује укупно оптерећење студената изражено у ECTS бодовима.

Чланом 18. Приједлога закона прописано је да су лица која су завршетком другог циклуса студија који се вреднују са 180 ECTS и 240 ECTS бодова стекла звање магистар, у складу са Уредбом о кориштењу академских титула, стицању стручних и научних звања („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/09 и 102/10), у правима и обавезама једнаки са лицима из члана 7. овог закона.

Ово је било неопходно издвојити из опште одредбе члана 15. Приједлога закона, која уређује еквиваленцију раније стечених звања са новим јер се ради о тзв. болоњским звањима другог циклуса студија која се још увијек додјељују у складу са поменутом Уредбом, а не о звањима која су додјељивана у складу са Законом о универзитету („Службени гласник Републике Српске“, бр. 12/93, 14/94, 99/04 и 92/05).

Додат је нови члан 21, којим је прописано да су високошколске установе дужне формалноправно ускладити статут и излазне профиле са овим законом.

Члан 25. Нацрта закона брисан је јер високошколске установе не морају достављати своје листе звања Министарству јер Министарство сачињава листу звања из члана 13. на основу издатих рјешења, тј. лиценци за рад.

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. прописано је да се овим законом уређују звања која се стичу завршетком студија на лиценцираним студијским програмима који се изводе на лиценцираним високошколским установама у Републици Српској.

Чланом 3. одређен је појам „звање“ које се стиче завршетком високог образовања (чиме је елиминисано његово поистовјетивање са научно-наставним звањима која се стичу избором у звање на високошколској установи), те да звања могу бити струковна, академска и научна.

Чланом 4. прописано је да се струковна, академска и научна звања додјељују у свим областима високог образовања.

Чланом 5. прописана су звања која се стичу завршетком првог циклуса струковних студија:

- „струковни“, из одговарајуће области са знаком броја бодова, тј. 180 ECTS бодова и
- „струковни специјалиста“, из одговарајуће области са знаком броја бодова, тј. 240 ECTS бодова.

Чланом 6. прописано је звање које се стиче завршетком академског студија првог циклуса у трајању од три и четири године:

- академско звање из одговарајуће области са знаком броја бодова, тј. 180 ECTS бодова и
- академско звање „дипломирани“ из одговарајуће области уз навођење броја бодова, тј. 240 ECTS бодова.

Ставом 5. истог члана прописан је начин утврђивања звања која се стичу на интердисциплинарним, мултидисциплинарним и трансдисциплинарним студијским програмима.

Чланом 7. прописано је да се завршетком другог циклуса академског студија стиче звање „мастер“ уз знаку струке у одговарајућој области образовања.

Умјесто важећих прописа, по којима се завршетком студија другог циклуса стиче звање магистар, ова одредба прописује да се завршетком академског студија другог циклуса стиче звање мастер. Суштина ове промјене јесте да се превазиђу забуне и злоупотребе до којих долази због сличности академског звања „магистар“ са научним звањем „магистар наука“, које се стицало према прописима који су важили прије „болоњске реформе“. Наиме, у широј јавности се веома често поистовјеђују ова два звања, чиме, у ствари, магистрима даје много више права него што стварно произлази из њиховог звања (нпр. неке високошколске установе су им омогућавале да непосредно пријављују и бране докторску дисертацију, иако претходно нису завршили постдипломске, магистарске студије већ студије другог циклуса; неке институције су им повећавале коефицијент зараде на онај који је предвиђен за лица која су завршила постдипломске, магистарске студије и сл.). Због тога је овим чланом предложен примјеренији термин за звање које се стиче завршетком другог циклуса студија, а то је термин „мастер“. Термин је прилагођен интернационалном термину „master“ који се користи управо за овај ниво студија.

Чланом 8. прописано је звање која стиче лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса у трајању од пет година који се вреднује са 300 ECTS бодова.

Чланом 9. прописано је да лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса ветеринарске медицине у трајању од пет година, који се вреднује са 300 ECTS бодова, стиче академско звање „доктор ветеринарске медицине“, као и коришћење ових звања у дипломи и додатку дипломи на енглеском језику. Звање доктор ветеринарске медицине усклађено је са звањем које се на овом студију стиче на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду. С обзиром на то да у Републици Српској не постоји студиј ветерине, највећи број грађана Републике Српске студира управо на наведеном факултету у Београду, а дипломе које стичу не подлијежу признавању већ су у правном промету у Републици равноправне са дипломама издатим овдје. Звање доктор ветеринарске медицине усклађено је и са другим ветеринарским факултетима у окружењу (исто звање додјељује се на Ветеринарском факултету Свеучилишта у Загребу и на Ветеринарском факултету Универзитета у Сарајеву). Истим чланом уређен је и скраћени називи за ова звања који гласи „др вет.“.

Чланом 10. прописано је да лице које заврши интегрисани академски студиј првог и другог циклуса медицине или стоматологије у трајању од шест година, који се вреднује са

360 ECTS бодова, стиче академско звање „доктор медицине“ или „доктор стоматологије“, као и коришћење ових звања у дипломи и додатку дипломи на енглеском језику.

Чланом 11. прописано је да лице које заврши академски студиј трећег циклуса у трајању од три године који се вреднује са 180 ECTS бодова и његов укупни збир бодова на свим циклусима студија износи најмање 480 ECTS бодова, стиче звање доктор наука или доктор умјетности са назнаком уже области. Овај члан у систем високог образовања уводи звање „доктор умјетности“, које се стиче завршетком студија трећег циклуса у области умјетности. Овакво рјешење дато је на основу приједлога стручне јавности – наставника са Академије ликовних умјетности Требиње и са Универзитета у Источном Сарајеву, који су свој приједлог образложили чињеницом да су земље Европске уније и високошколске установе из окружења одавно увеле трећи циклус у области умјетности и на њему прописале посебно звање које се стиче по завршетку студија, а то је – доктор умјетности.

Чланом 12. прописано је да на студијским програмима на којима постоји и уже усмјерење, у дипломи, након навођења звања, области образовања и броја стечених ECTS бодова, наводи се и назив ужег усмјерења.

Чланом 13. прописано је да министар просвјете и културе утврђује Листу струковних, академских и научних звања, а коју чине сва струковна, академска и научна звања која се стичу на лиценцираним студијским програмима, на лиценцираним високошколским установама у Републици у складу са издатим дозволама за извођење студијских програма, те је дато овлашћење министру да донесе Правилник о Листи струковних, академских и научних звања.

Члан 15. С обзиром на чињеницу да у Републици Српској још увијек није донесен Квалификациони оквир који уређује исходе учења, тј. знања, вјештине и компетенције које стичу студенти на појединим нивоима и врстама високог образовања, то се област еквиваленције раније стечених звања са новим звањима не може уредити свеобухватно и детаљно. Иако постоји притисак и очекивање јавности да се ово питање ријеши овим законом, за њега не постоје ни материјалноправне претпоставке (које ће бити успостављене поменутиим Квалификационим оквиром), нити правни основ (члан 9. Закона о високом образовању), којим је прецизно наведено да ће нови закон о звањима регулисати искључиво звања која се стичу у тзв. новом, болоњском систему образовања, тј. на три циклуса образовања.

Међутим, како на тржишту рада и у академској заједници долази до различитог и погрешног тумачења између старих и нових звања и права која из њих произлазе, то се овим чланом еквиваленција и даље оставља као могућност коју могу користити високошколске установе. Еквиваленцију раније стечених звања са новим звањима врши високошколска установа упоређивањем наставног плана и програма са студијским програмом уз обавезно поштовање критеријума на основу којих се то обавља, а који су прописани чланом 15. став 2. овог закона.

Чланом 16. прописани су услови за коришћење звања у правном промету у Републици које је стечено на страном високошколској установи, а које је правоснажним рјешењем надлежног органа у Републици Српској, БиХ или на основу међународног споразума призната страна високошколска диплома ради запошљавања и у друге професионалне сврхе.

У Републици Српској је, Законом о високом образовању, именована Комисија за информисање и признавање која је надлежна за признавање страних високошколских диплома у сврху запошљавања, док је истим законом прописано да су високошколске установе надлежне за признавање у сврху наставка образовања.

У Федерацији БиХ, надлежност у области признавања је, у складу са горе наведеним, на кантоналним органима и установама. У складу са њиховим прописима, у кантонима гдје постоји универзитет (Тузлански, Сарајевски, Херцеговачко-неретвански, Унско-сански),

он је надлежан за обје врсте признавања – како у сврху запошљавања, тако и у сврху наставка студија. У кантонима гдје нема универзитета, надлежна су министарства образовања.

У Брчко Дистрикту БиХ још увијек нема надлежног органа за признавање (закон је у припреми).

У складу са Законом о важности јавних исправа у БиХ, сви органи управе, институције, организације и друга правна лица у Босни и Херцеговини, Федерацији Босне и Херцеговине, Републици Српској и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине дужни су уважити јавне исправе издате сагласно чл. 2. и 4. овог закона.

Имајући у виду наведено, рјешења о признавању стране високошколске дипломе издата од стране било којег надлежног органа на територији БиХ могу се користити на цијелој територији БиХ, укључујући и Републику Српску. Другим ријечима, уколико једно лице изврши признавање стране високошколске дипломе код било којег надлежног органа у БиХ (нпр. уколико држављанин Републике Српске има пребивалиште у Тузланском кантону, он ће морати тамо извршити признавање, јер се мјесна надлежност органа надлежног за признавање у већини случајева утврђује према пребивалишту странке), такво рјешење о признавању се може користити у правном промету у цијелој БиХ.

Ова одредба је посебно важна и значајна за грађане Републике Српске јер огроман број њих студира у Републици Србији и тамо стиче високошколске дипломе. Такве дипломе се аутоматски признају по члану 128. Закона о високом образовању Републике Српске као домаће јавне исправе на територији Републике Српске. Међутим, уколико такво лице жели да ради у институцијама БиХ, да полаже правосудни испит у Сарајеву, да полаже државни испит за рад у органима управе у Сарајеву – он мора да изврши признавање своје дипломе јер је Споразум о узајамном признавању диплома закључен између Србије и Републике Српске, а не између Србије и БиХ. С обзиром на то да Закон о високом образовању Републике Српске изричито наводи да се у таквим случајевима признавање не спроводи, то значи да ће ово лице признавање своје дипломе моћи извршити само ван територије Републике Српске, тј. у Федерацији БиХ.

Уколико не би постојао Закон о важности јавних исправа у БиХ и наведена одредба члана 16. Приједлога закона, таква лица не би могла користити своја звања на територији Републике Српске јер ово питање није уређено важећим Споразумом са Србијом, нити Законом о високом образовању Републике Српске. Истина, речено је да су то домаће исправе, али није узето у обзир да се у Србији додјељују другачија звања него у Републици Српској.

На крају, ово је значајна одредба и због других лица – странаца и држављана Републике Српске који су признавање стране високошколске дипломе стечене било гдје у свијету обавили код неког другог надлежног органа у БиХ. Таква лица, у складу са чланом 16. могу користити инострано звање у правном промету у Републици Српској – уз навођење назива звања и сједишта установе у којој је стечено.

Чланом 17. прописано је коришћење раније стеченог звања магистар наука и доктора наука.

Чланом 18. прописано је да су лица која су завршетком првог циклуса студија стекла звање „дипломирани“, завршетком студија првог циклуса које се вреднују са 180 ECTS или 240 ECTS бодова у складу са Уредбом о коришћењу академских титула, стицању стручних и научних звања („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/09 и 102/10), у правима и обавезама једнаки са лицима из члана 6. овог закона. Ставом 2. истог члана прописано је да су лица која су завршетком другог циклуса студија стекла звање магистар, у складу са уредбом из става 1. овог члана, у правима и обавезама једнаки са лицима из члана 7. овог закона.

Чланом 19. прописано је коришћење раније стеченог звања специјалисте.

Чланом 20. прописано је коришћење звања за лица која су завршила студиј за стицање вишег образовања у трајању од најмање четири семестра на начин да могу користити стечено звање у складу са раније важећим законским прописима који су регулисали област вишег образовања.

Чланом 21. прописано је да високошколске установе имају обавезу формалноправно ускладити статут и излазне профиле са овим законом.

Чланом 22. прописано је да управни надзор над примјеном овог закона врши Министарство, а чланом 23. да инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове, путем Републичке просвјетне инспекције.

Чл. 24. и 25. прописане су новчане казне за високошколске установе и одговорна лица у тим установама у случају да прекрше одредбе овог закона.

Чланом 26. прописано је да ће министар у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилник из члана 13. став б. овог закона.

Чланом 27. прописано је да су високошколске установе дужне доставити статут на сагласност Министарству у року од године дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 28. одређује се вријеме ступање на снагу овог закона.

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За извршење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.